

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Aanvulling kader fiscale geheimhoudingsplicht

Datum
8 december 2023

Notanummer
2023-0000277240

Bijlagen

1. Rechtsvergelijkend onderzoek IBFD
2. Kamerbrief aanbieding onderzoek IBFD
3. Nota 16 juni 2023

Aanleiding

Op 17 augustus jl. hebben wij overleg met u gevoerd over eventuele ruimere informatieverstrekking onder de fiscale geheimhoudingsplicht van (o.a.) artikel 67 AWR, naar aanleiding van een nota die u van ons heeft ontvangen met casusposities.¹ Hieruit volgden verschillende vervolgacties. Met deze nota informeren wij u tussentijds over de status en (waar beschikbaar) resultaten van deze vervolgacties.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het verzenden van bijgevoegd rechtsvergelijkend onderzoek van het IBFD aan de Tweede Kamer, gezamenlijk met bijgevoegde aanbiedingsbrief? Zo ja, dan verzoeken wij u om de brief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

13.12.23
ja
ja
Klu

Kernpunten

- Onderstaande vervolgacties zijn met u besproken:
 - a. Opstellen van een rechtsvergelijkend onderzoek van het IBFD over de invulling die verschillende landen hebben gegeven aan de fiscale geheimhoudingsplicht.
 - b. Opstellen van een analyse over de vereisten aan de fiscale geheimhoudingsplicht waar Nederland internationaal aan is gebonden.
 - c. Het voeren van overleg met BZK over de huidige verhouding tussen de inlichtingenplicht van artikel 68 Gw en de fiscale geheimhoudingsplicht.
 - d. Vaker de mogelijkheden benutten om meer algemene informatie/voorlichting te geven indien belastingplichtigen zelf de openbaarheid zoeken.
- In aanvulling op de met u besproken actiepunten is ambtelijk de wens opgekomen een aanvullende actie te ondernemen:
 - e. Het voeren van overleg met EZK over mogelijk meer transparantie ten aanzien van de fiscale positie van in Nederland gevestigde bedrijven.

¹ CD FJZ 2023-152138

- Onder 'toelichting' geven wij u de stand van zaken en waar mogelijk de resultaten van bovengenoemde actiepunten. Daarnaast zal de relatie tussen dit traject en het amendement Omtzigt worden besproken.
- Uit het onderzoeksrapport van het IBFD (vervolgactie a) blijkt dat twee aangewezen leden van het Franse parlement onbeperkt toegang hebben tot alle fiscale gegevens van individuele belastingdossiers ter uitoefening van hun taak. De komende periode willen we de relatie tussen het Franse en het Nederlandse stelsel nader onderzoeken, en beziën of in hoeverre het Franse model mogelijk meerwaarde biedt boven het bestaande inlichtingenrecht van het parlement.

Toelichting

a. Rechtsvergelijkend onderzoek IBFD over de invulling die verschillende landen hebben gegeven aan een fiscale geheimhoudingsplicht.

- Het IBFD heeft onderzoek gedaan naar de manier waarop België, Finland, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Luxemburg, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten invulling hebben gegeven aan de fiscale geheimhoudingsplicht (bijlage 1).
- Het onderzoeksrapport biedt beperkt aanknopingspunten voor aanpassing van het Nederlandse stelsel. De geheimhoudingsplicht is in lijn met de meeste andere landen doen.
- Op hoofdlijnen zijn de volgende resultaten naar voren gekomen uit dit onderzoek.
 - Ieder onderzocht land heeft wetgeving waarmee de geheimhouding van fiscale informatie van belastingplichtigen op een manier gewaarborgd wordt.
 - Ook in de landen waar enige ruimte bestaat om in het openbaar te reageren op stellingen van belastingplichtigen, lijken de betreffende belastingdiensten terughoudend om hier gebruik van te maken. Belastingdiensten lijken eerder geneigd om algemene informatie te verstrekken als een belastingplichtige zelf de publiciteit opzoekt. Het verstrekken van algemene informatie is niet in strijd met de (Nederlandse) geheimhoudingsplicht, mits daarbij geen tot een belastingplichtige herleidbare informatie openbaar wordt gemaakt.
 - Het Finse beleid waarbij een grote hoeveelheid van de fiscale informatie van belastingplichtigen standaard openbaar gemaakt wordt, is uniek ten opzichte van de overige landen die onderzocht zijn.
 - De spanning tussen het recht van het parlement om geïnformeerd te worden en de fiscale geheimhoudingsplicht lijkt in alle onderzochte landen aanwezig te zijn. Landen gaan op verschillende manieren om met deze tegenstrijdige belangen. Zo hebben bepaalde functionarissen in Frankrijk ter uitoefening van hun functie toegang tot alle gegevens die de belastingdienst verzamelt. Het beleid in de Verenigde Staten is op dit vlak vergelijkbaar met dat van Nederland, behalve dat bekendmaking van fiscale informatie over een specifieke belastingplichtige aan de comités van het congres alleen kan als de belastingplichtige daartoe schriftelijke toestemming verleent.

b. Analyse van de vereisten aan de fiscale geheimhoudingsplicht waar Nederland internationaal aan gebonden is.

- DGFZ heeft een analyse gemaakt van de verplichtingen ten aanzien van vertrouwelijkheid en gegevensbescherming waar Nederland zich aan heeft

gecommitteerd op basis van bilaterale en multilaterale overeenkomsten die (mede) zien op de uitwisseling van fiscale gegevens.

- De analyse komt neer op de volgende punten:
 - o Fiscale gegevensuitwisseling met derde landen vindt plaats op basis van een bilateraal belastingverdrag, een uitwisselingsovereenkomst² of op basis van het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken (WABB-verdrag). De gegevensuitwisseling kan plaatsvinden op verzoek, spontaan of automatisch. Deze verdragen en overeenkomsten bevatten bepalingen over het vertrouwelijk behandelen van informatie die doorgaans zijn gebaseerd op standaardbepalingen op grond van OESO-modellen.
 - o Kort gezegd is het uitgangspunt dat uitgewisselde fiscale informatie geheim is en uitsluitend gebruikt mag worden door bevoegde personen en autoriteiten voor de doeleinden waar de betreffende overeenkomst op ziet.
 - o De vertrouwelijkheid van fiscale informatie moet door het ontvangende land voldoende wettelijk worden beschermd en deelnemende landen worden daarop getoetst als onderdeel van de uitgebreide en doorlopende beoordeling door het Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes.³ De nationale wettelijke geheimhoudingsplicht is van toepassing op ontvangen informatie. In het geval van Nederland is dus artikel 67 AWR van toepassing op de informatie die Nederland ontvangt van andere landen.
 - o Daarnaast zijn gegevens die Nederland uitwisselt onderworpen aan de waarborgen die zijn neergelegd in de AVG.
- Informatie verkregen op basis van internationale uitwisselingsovereenkomsten mag niet zonder meer openbaar worden gemaakt. Dit neemt echter niet weg dat er ruimte bestaat om de fiscale geheimhoudingsplicht te versoepelen. De waarborgen die zijn opgenomen in internationale overeenkomsten gelden ook voor andere (deelnemende) landen. Het onderzoek van het IBFD laat zien op welke manier andere landen de fiscale geheimhouding hebben vormgegeven. Gezien de verschillende manieren waarop deze andere landen invulling hebben gegeven aan de fiscale geheimhoudingsplicht, is onze conclusie dat er ruimte bestaat om het Nederlandse beleid omtrent de fiscale geheimhoudingsplicht enigszins te versoepelen zonder dat daarmee internationale vereisten in het geding komen.

c. Overleg BZK over de verhouding met artikel 68 Gw.

- Artikel 68 Gw. verplicht de regering informatie aan het parlement te geven, waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat. Tot nu toe wordt het eerbiedigen van de fiscale geheimhoudingsplicht gezien als het belang van de staat.

² Naast bilaterale belastingverdragen en Multilateral Competent Authority Agreements (MCAAs) heeft Nederland Tax Information Exchange Agreements (TIEAs) gesloten met landen.

³ "The jurisdictions' mechanisms for exchange of information should have adequate provisions to ensure the confidentiality of information received." OECD (2013), Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes Peer Reviews: The Netherlands 2013: Combined: Phase 1 + Phase 2, incorporating Phase 2 ratings, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264205840-en> (onder C.3.) en OECD (2022), Peer Review of the Automatic Exchange of Financial Account Information 2022, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/36e7cdded-en>.

- In een verkennend overleg met BZK is besproken of in de huidige tijd nagedacht kan worden over een andere invulling van 'het belang van de staat' (bijv. het wegnemen van maatschappelijke onrust of wantrouwen jegens de overheid). Ambtelijk BZK heeft hierop aangegeven dat elke bewindspersoon een eigen afwegingsruimte heeft om verschillende belangen van de staat tegen elkaar af te wegen. Desalniettemin hecht BZK aan de fiscale geheimhoudingsplicht en zagen zij weinig concrete situaties waarbij een andere belang van de staat zwaarder zou moeten wegen. Mocht er zich echter een concrete situatie voordoen, waarbij FIN meent dat eerbiediging van de fiscale geheimhoudingsplicht niet het belang van de staat dient, dan is het raadzaam om hierover in overleg te treden met ambtelijk BZK en, afhankelijk van de situatie, dit voor te leggen in de MR.

d. Vaker de mogelijkheden benutten om meer algemene informatie/voorlichting te geven indien belastingplichtigen zelf de openbaarheid zoeken.

- Hoewel de Belastingdienst regelmatig in antwoorden aan de Tweede Kamer en de media algemene informatie verstrekt, kan dit wellicht in nog meer gevallen gebeuren.
- Bij de beantwoording van toekomstige Kamervragen en persvragen over individuele belastingplichtigen zal er scherpere aandacht voor zijn om uitgebreide algemene informatie en voorlichting te geven over het fiscale onderwerp van de vraag.
- De laatste tijd is er ook al scherpere aandacht voor om algemene fiscale informatie breder te verspreiden. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het vaker organiseren van openbare technische briefings bij de Tweede Kamer, ter duiding van fiscale onderwerpen.

e. Overleg met EZK over eventuele verruiming van het huidige beleid omtrent de fiscale geheimhoudingsplicht.

- EZK is geïnteresseerd om met FIN van gedachten te wisselen over de mogelijkheden van het bieden van meer transparantie over de fiscale positie van in Nederland gevestigde bedrijven. Een dergelijk overleg staat gepland in december.

f. Relatie met amendement Omtzigt

- Bij de behandeling van het Belastingplan 2024 is een amendement aangenomen op basis waarvan een belastingplichtige de inspecteur kan verzoeken om inzage in de gegevens die op hem betrekking hebben. Deze bepaling in de AWR maakt het mogelijk om ruimere informatie aan de belastingplichtige te verstrekken dan nu mogelijk is op grond van de AWR, Awb en AVG.
- Dit amendement raakt aan het onderwerp van deze nota in die zin dat het leidt tot ruimere informatieverstrekking, met dien verstande dat het amendement ziet op informatieverstrekking over het eigen fiscale dossier aan de belastingplichtige zelf. Informatieverstrekking aan het parlement en de media (waar deze nota op ziet) betreft informatieverstrekking over derde belastingplichtigen.

Over de verschillende inzage-rechten en de stand van zaken rondom de uitvoering van het amendement Omtzigt wordt u op zeer korte termijn apart geïnformeerd.

Communicatie

Er wordt een woordvoeringslijn voorbereid. Bij deze brief is geen verdere proactieve communicatie voorzien.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale
en Juridische Zaken

nota

Casusposities ruimere informatieverstrekking art. 67 AWR

Persoonsgegevens

Aanleiding

In het huidige tijdsgewricht wordt de roep om meer transparantie over de fiscale aangelegenheden van individuele belastingplichtigen steeds groter. Dit blijkt bijvoorbeeld uit recente verzoeken van het parlement om voorafgaand aan een openbaar debat fiscale informatie te verstrekken over ondernemingen of uit mediaberichten waarbij om een reactie van de Belastingdienst wordt gevraagd ten aanzien van fiscale veronderstellingen over specifieke belastingplichtigen.

Datum

16 juni 2023

Notanummer

2023-0000152138

Bijlagen

1. Kamerstukken II 2011,

Kernpunten

- U heeft gevraagd in welke situaties verdergaande informatieverstrekking mogelijk is en wat hiervan de implicaties zijn.
- In deze nota wordt allereerst kort geschetst wat de juridische mogelijkheden zijn.
- Daarna wordt aan de hand van praktijkvoorbeelden uiteengezet in welke situaties om verdergaande informatieverstrekking aan parlement en media gevraagd wordt, wat hiervan de voor- en nadelen zijn en over het aanvullend rechtsvergelijkend onderzoek.

26-06-23
Dank
Bespreking
plekke.

Toelichting

Huidig recht

- Op alle informatie over de persoon of zaken van een individuele belastingplichtigen rust de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR).¹
- Het (openbaar) verstrekken van méer fiscale informatie over individuele belastingplichtigen aan het parlement of aan derden zoals de media is binnen de huidige uitleg van artikel 67 AWR niet mogelijk.

me

Mogelijkheden

- Op grond van artikel 68 Grondwet (Gw) heeft het parlement het recht om te worden geïnformeerd. Als het parlement verzoekt om informatie waarop de fiscale geheimhoudingsplicht rust, is sprake van conflicterende uitgangspunten: de fiscale geheimhoudingsplicht versus het recht van het parlement om te worden geïnformeerd.
- Over de verhouding tussen deze belangen zijn verschillende brieven naar de Kamer gezonden, waarin altijd de lijn is gehanteerd dat in het uiterste

¹ En artikel 67 Invorderingswet 1990.

geval kan worden overgegaan tot informatieverstrekking in een besloten technische briefing. De Kamer gaat hiermee echter lang niet altijd akkoord. Als dat het geval is, vindt tot nu toe helemaal geen informatieverstrekking plaats.

Oplossingsrichting ad 1: er kan worden nagedacht over een andere interpretatie van de verhouding tussen de artikelen 67 AWR/68 Gw, zodat in meer gevallen dan nu overgegaan kan worden tot informatieverstrekking. Hiervoor is overleg nodig met het ministerie van BZK.

(2) De fiscale geheimhoudingsplicht kan worden doorbroken door een ontheffing van de geheimhoudingsplicht te verlenen.² Het leidende kader voor het verlenen van een ontheffing is uiteengezet in de wetsgeschiedenis van artikel 67 AWR. Daarin is bepaald dat een ontheffing kan worden verleend in een beperkt aantal (drie) gevallen. Eén van die gevallen is een incidentele en onvoorziene situatie, waarbij sprake is van een groot maatschappelijk belang. Uit de voorbeelden in de wetsgeschiedenis van deze situatie blijkt dat deze mogelijkheid strikt geïnterpreteerd moet worden.

Oplossingsrichting ad 2: Net als bij de afweging tussen de artikelen 67 AWR/68 Gw kan overwogen worden om in meer gevallen (dan volgt uit de wetsgeschiedenis) ontheffing te verlenen. Er is dan sprake van een trendbreuk en de Kamer dient hierover te worden geïnformeerd.

Naast deze oplossingsrichtingen kan onderzocht worden of artikel 67 AWR zelf ruimer geïnterpreteerd kan worden, zodat bijvoorbeeld wel gezegd kan worden dat er contact is met een bepaald bedrijf (bijvoorbeeld met een boekenonderzoek, vaststellingsovereenkomst, APA of ATR). Uiteraard is ook een optie om artikel 67 AWR aan te passen.

Ter illustratie: situaties

Er zijn verschillende situaties te onderscheiden waarin van de Belastingdienst gevraagd wordt om meer informatie te verstrekken over de individuele belastingplichtigen. In het navolgende wordt een aantal voorbeelden beschreven dat zich in de praktijk voordoet.

a. Een belastingplichtige zoekt zelf de openbaarheid, door bijvoorbeeld in de (social) media zijn verhaal te doen met verwijzing naar zijn fiscale dossier.

Naar aanleiding hiervan wordt de Belastingdienst om een reactie gevraagd. Het verstrekken van nadere informatie over de specifieke casus, maar ook het bevestigen of ontkennen van het verhaal van de belastingplichtige wordt door de fiscale geheimhoudingsplicht verboden.

Om toch meer informatie te kunnen delen met de media zijn er twee mogelijkheden:

1) De interpretatie van het ontheffingsstelsel wordt - als sprake is van het voorbeeld hierboven - dermate uitgebreid dat voortaan sprake kan zijn van een

² Artikel 67, derde lid, AWR.

onvoorzien en incidenteel geval waarin informatieverstrekking in strijd met 67 AWR is toegestaan.

2) In de regelgeving rondom de fiscale geheimhoudingsplicht³ wordt opgenomen dat de fiscale geheimhoudingsplicht niet meer van toepassing is wanneer een belastingplichtige zelf de openbaarheid heeft gezocht.

Voordelen van het reageren op berichtgeving van een belastingplichtige die zelf de openbaarheid heeft gezocht op basis van de hierboven genoemde mogelijkheden:

- o De Belastingdienst kan eventuele onjuiste berichtgeving corrigeren en daarmee voorkomen dat het maatschappelijk vertrouwen in de Belastingdienst wordt ondermijnd door eenzijdige of onjuiste informatie over het handelen van de Belastingdienst.
- o Het vertrouwen in de Belastingdienst kan groeien wanneer op goed onderbouwde wijze wordt gereageerd op onjuiste of onvolledige stellingen van een belastingplichtige.
- o Openbare bespreking van verschillende zienswijzen, waaronder de zienswijze van de Belastingdienst, kan het maatschappelijk debat ten goede komen.

Nadelen:

- o Het verlenen van een ontheffing om bijvoorbeeld maatschappelijke onrust n.a.v. bepaalde berichtgeving tegen te gaan ten koste van de geheimhouding kan leiden tot rechtsonzekerheid bij belastingplichtigen ten aanzien van de fiscale geheimhoudingsplicht en minder vertrouwen in de overheid.
- o Dit kan gevolgen hebben voor de bereidwilligheid van belastingplichtigen en andere mogendheden om informatie aan de inspecteur te verstrekken. Als belastingplichtigen en andere mogendheden in mindere mate bereidwillig zijn om informatie aan de inspecteur te verstrekken kan dit leiden tot grotere uitvoeringslasten voor de Belastingdienst (in de vorm van meer controlecapaciteit) en/of minder belastingopbrengsten voor de schatkist.
- o Verder is de afbakening van groot belang. Als een medewerker van een groot bedrijf een uitlating doet, is dat dan al voldoende reden voor doorbreking van de fiscale geheimhoudingsplicht of kan dat alleen als de directeur dat doet? En wat als een oud-medewerker een uitlating doet? Zonder een duidelijke afbakening kan een verruiming leiden tot veel onzekerheid en politieke onrust/druk op de bewindspersoon om steeds weer een ontheffing te verlenen.
- o Voor berichtgeving in de media kan niet met zekerheid worden vastgesteld of de belastingplichtige daadwerkelijk met de media heeft gesproken en zo ja, wat hij heeft verteld. Een ontheffing van de geheimhoudingsplicht kan in voorkomende gevallen onterecht zijn verleend, waardoor de privacybelangen van de belastingplichtige kunnen zijn geschaad en in strijd met de AVG wordt gehandeld. Dit kan leiden tot boetes en schadeclaims voor de Belastingdienst.
- o Daarnaast kan een dergelijke ontheffing in feite ten koste gaan van het verschoningsrecht van belastingdienstmedewerkers in bijv. civiele procedures. Een beperking van de geheimhoudingsplicht enerzijds en het strikt vasthouden aan het verschoningsrecht anderzijds is moeilijk met elkaar te rijmen.

³ De regelgeving rondom de fiscale geheimhoudingsplicht bestaat uit art. 67 AWR en art. 43c Uitvoeringsregeling AWR.

- o Een belastingplichtige die zelf (social) media opzoekt, is – zo blijkt in de praktijk – veelal selectief in wat hij deelt over zijn zaak. Het goed en bondig weerleggen van selectieve feiten zonder daarbij verdere context te kunnen schetsen, is niet eenvoudig.

b. Een bekende Nederlander (sporter, artiest) wordt vanwege een strafrechtelijk of fiscaal onderzoek in de media beschreven.

Ook hier geldt dat het ontheffingsstelsel kan worden uitgebreid of dat artikel 67 AWR kan worden aangepast.

Voordelen van het geven van een reactie op de betreffende berichtgeving:

- o De Belastingdienst kan eventuele onjuiste berichtgeving corrigeren en daarmee voorkomen dat het maatschappelijk vertrouwen in de Belastingdienst wordt ondermijnd door onjuiste of onvolledige informatie over het handelen van de Belastingdienst.
- o De Belastingdienst maakt inzichtelijk dat en op welke wijze er wordt opgetreden tegen ondermijnd gedrag. Dit kan het vertrouwen in de overheid en de bereidheid om aan de fiscale verplichtingen te voldoen (*compliance*) vergroten.

Nadelen:

- o De fiscale aangelegenheden van een bekend persoon worden in het publieke debat besproken. Dit kan de privacybelangen van de betrokken belastingplichtige schaden en ertoe leiden dat in strijd met de AVG wordt gehandeld.
- o Het over en weer bespreken van de fiscale aangelegenheden van een bekend persoon kan leiden tot een publieke veroordeling.
- o De huidige tendens is dat dit als verzachtende omstandigheid in de strafmaat wordt meegenomen, waardoor bijvoorbeeld een lagere boete hoeft te worden betaald.
- o Het is moeilijk te omkaderen en een glijdende schaal in welke gevallen de Belastingdienst op de berichtgeving zou moeten ingaan. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid bij belastingplichtigen ten aanzien van de fiscale geheimhoudingsplicht en minder vertrouwen in de overheid.
- o Dit kan gevolgen hebben voor de bereidwilligheid om informatie aan de inspecteur te verstrekken. Als belastingplichtigen in mindere mate bereidwillig zijn om informatie aan de inspecteur te verstrekken kan dit leiden tot grotere uitvoeringslasten voor de Belastingdienst (in de vorm van meer controlecapaciteit) en/of minder belastingopbrengsten voor de schatkist.

c. In de media wordt bericht over de fiscale aangelegenheden van een specifieke onderneming, waarna het parlement hierover nadere informatie over wil van de Belastingdienst.

Voorbeelden hiervan zijn de dossiers omtrent Starbucks, Shell, Uber en Ferrovial. Zoals aangegeven kan in dit soort gevallen tot nu toe alleen vertrouwelijke inzage en/of een besloten technische briefing aan de Kamer worden aangeboden. Op deze wijze is het parlement volledig en vertrouwelijk geïnformeerd, Kamerleden kunnen hierover niet in het openbaar spreken of debatteren. Om ook openbare informatie aan het parlement te kunnen verstrekken, is het nodig om:

1) De regelgeving rondom de fiscale geheimhoudingsplicht zodanig aan te passen dat deze in beperkte mate van toepassing is op verzoeken van het parlement omtrent bepaalde typen ondernemingen; of

2) kan worden gezien of het ministerie van BZK bereid is de belangenafweging die onder art. 68 Gw plaatsvindt tegen het licht te houden.

Voordelen van het openbaar informeren van het parlement over de fiscale aangelegenheden van een specifieke onderneming:

- o De Belastingdienst heeft de mogelijkheid om onjuiste berichtgeving te corrigeren en misverstanden bij het parlement weg te nemen. Zo kan bijvoorbeeld het publieke beeld van *sweet deals* die de Belastingdienst sluit, worden rechtgezet. Dit kan ten goede komen aan het maatschappelijk vertrouwen in de Belastingdienst.
- o De Belastingdienst is transparant over zijn werkwijze en komt hiermee tegemoet aan de roep hierom in de politiek en media.
- o Grote ondernemingen met een omzet van tenminste € 750 miljoen per jaar dienen op grond van het jaarrekeningenrecht al veel cijfermatige gegevens te publiceren, waardoor dit wel openbaar is maar de Belastingdienst er toch niets over kan zeggen. Bovendien spelen bij dergelijke ondernemingen privacy belangen geen of slechts een marginale rol.
- o Meer transparantie voor een specifieke categorie ondernemingen sluit aan bij de lijn die reeds is ingezet door publicatie van de geanonimiseerde samenvatting van rulings en het jaarverslag over de afgegeven rulings.

Nadelen:

- o Tot nu toe is aangenomen dat het doorbreken van de fiscale geheimhoudingsplicht schadelijk is voor het belang van de staat. Als informatie waarop de fiscale geheimhoudingsplicht rust, openbaar wordt gemaakt, kan dat gevolgen hebben voor de bereidwilligheid van belastingplichtigen/bedrijven om proactief of desgevraagd informatie aan de inspecteur te verstrekken. Als belastingplichtige ondernemingen in mindere mate bereidwillig zijn om informatie aan de inspecteur te verstrekken, kan dit leiden tot grotere uitvoeringslasten voor de Belastingdienst (in de vorm van grotere controlecapaciteit) en/of minder belastingopbrengsten voor de schatkist.
- o Ook bij deze optie bestaat een afbakeningsprobleem. In welke gevallen prevaleert het recht van het parlement op informatie, en in welke gevallen de fiscale geheimhoudingsplicht? Zonder duidelijke grenzen kan hierover steeds weer debat ontstaan, wat ook de rechtsonzekerheid van belastingplichtigen/bedrijven vergroot.
- o Verder volgt de fiscale geheimhoudingsplicht ook uit internationale verdragen; Nederland is gehouden om fiscale informatie die uit het buitenland wordt ontvangen, geheim te houden.
- o Uit de scheiding der machten volgt dat de taak van het parlement ligt bij de wetgeving en het beleid dat van toepassing is op alle ondernemingen, terwijl voor de uitvoering van de wetgeving de Belastingdienst staat opgesteld. Door desgevraagd informatie van een specifieke onderneming openbaar aan het parlement te verstrekken met als doel het publieke debat hierover te kunnen voeren, kan er spanning op de scheiding der machten komen te staan.
- o Het openbaar verstrekken van fiscale informatie aan het parlement over een specifieke onderneming kan leiden tot een ongunstiger vestigingsklimaat voor

ondernemingen in Nederland. De exacte gevolgen voor het vestigingsklimaat zullen in overleg met het ministerie van EZK moeten worden gezien.

- o Het inperken of opheffen van de geheimhoudingsplicht voor grote ondernemingen kan tot gevolg hebben dat dergelijke ondernemingen meer terughoudend worden om zekerheid vooraf te vragen over hun fiscale positie. Hierdoor kan de Belastingdienst in mindere mate gebruikmaken van een waardevol toezichtsinstrument (nl. vooroverleg), waardoor er een grotere controlecapaciteit nodig is.

Rechtsvergelijkend onderzoek

Voor de verkenning van een beperktere geheimhoudingsplicht voor Nederland kunnen de regimes en ervaringen uit het buitenland worden betrokken. In dat kader hebben wij een rechtsvergelijkend onderzoek opgestart naar de invulling die andere landen hebben gegeven aan een fiscale geheimhoudingsplicht. De landen die we (voorlopig) zullen verkennen zijn de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk, België, Finland en Noorwegen. Wij treden in contact met deze landen en proberen ook via het IBFD informatie in te winnen. Gezien deze uitvraag bij de andere landen, zijn we voor de voortgang mede afhankelijk van hun reactie. Uiteraard houden we daarbij vinger aan de pols.

In 2018 is een soortgelijk rechtsvergelijkend onderzoek verricht naar de invulling van de fiscale geheimhoudingsplicht in enkele andere EU-landen. We nemen de resultaten van dat onderzoek mee in het huidige onderzoek en willen het toenmalige onderzoek actualiseren.

Maatschappelijke opvattingen

Bij een maatschappelijk vraagstuk als de reikwijdte van de fiscale geheimhouding zou het interessant kunnen zijn om de mening te vernemen van de wetenschap, politieke partijen, belastingadvieswereld, NGO's etc. Wij stellen voor om hierover een ronde tafelconferentie te organiseren. Bij een dergelijke conferentie zou dan ook de vraag aan de orde kunnen worden gesteld wat de effecten zouden kunnen zijn van meer transparantie op het vestigingsklimaat, zowel in positieve als in negatieve zin.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

De omgang met artikel 68 Grondwet ligt politiek gevoelig en is regelmatig onderwerp van gesprek in de TK. Dit is een fundamenteel vraagstuk met mogelijk ook uitstraling naar andere departementen waar vergelijkbare vraagstukken spelen en vraagt daarom ook bredere afstemming in het kabinet.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.